

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keerberg 54, Amaterdam-Z.

Oppericht 1 januari 1881

In oktober 1968 kon men in het Maandblad tegen de Kwakzalverij een waarschuwing lezen tegen als redactionele tekst vermomde advertenties van een zekere Van de Moosdijk. Sedertdien heeft deze „kruidendokter” de kolommen van ons maandblad nauwelijks meer verlaten.

Op 13 december 1968 kwam Willem Duys in een zeer veel gerucht veroorzakende televisie-uitzending met een waarschuwing tegen deze gevaarlijke kwakzalver. Als voornaamste aanklager trad toen op de Hilversum-

mer M. Eerenberg, die zich in de volgende jaren ontpopte als een geharnast strijder tegen de praktijken van Van de M. En aan Van de Eerenberg komt de eer toe dat hij onvermoeid deze kwalijke praktijken in het licht heeft gesteld.

De man, die zich wel „De Brabantse Raspoetin” liet noemen is in cassatie gegaan van het hieronder vermelde arrest van het Bossche Hof waarbij hem negen maanden onvoorwaardelijk werd opgelegd. Maar inmiddels heeft hij, zoals onze lezers hebben kunnen lezen, een nieuw hoofdstuk in zijn levensboek opgeslagen.

Van de M. heeft, samen met zijn broer, die al 25 jaar zonder werk zou zijn, een employé van de grenswisselkantoren in het kantoor bij zijn riantie woning, beroofd van de lieve som van meer dan een miljoen gulden. Met een rubber hamer timmerde hij de employé op het hoofd.

Waar toe een mens, gegrepen door de geldzucht al niet kan komen... Maar dat behoeft geen verbazing te wekken wanneer men hieronder nog eens het trieste relaas leest van de wijze waarop Van de M. de ouders van een debiele jongen geld, veel geld, afhandig maakte.

Van de Moosdijk begint nieuw hoofdstuk

EIGENLIJK ENIGE VERZWARING van straf was het resultaat van het hoger beroep dat W. van de Moosdijk uit Casteren had ingesteld tegen het vonnis van de Bossche rechtbank. De rechtbank veroordeelde de 46-jarige man, die een paar jang lang voortdurend de aandacht trok door zijn snoevend-brutale manier van kruidenverkoop in binnen- en buitenland tot een jaar gevangenisstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk en een proeftijd van een jaar. De advocaat-generaal bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch mr. J. L. Delescen, eiste een jaar gevangenisstraf onvoorwaardelijk. Hij vond dat Van de Moosdijk „systematisch zieke mensen meedogenloos heeft uitgebuit en dat hij een schandelijk bedrijf heeft uitgeoefend.” In het arrest van het Hof werd Van de Moosdijk een gevangenisstraf van negen maanden opgelegd. Onvoorwaardelijk!

„Ik beschik echt over bepaalde krachten, hield de verdachte nog bij de behandeling van zijn zaak door het Hof vol. Daar ga ik niet van af. Ik heb verschillende mensen genezen.”

Aan het verslag in het Brabants Dagblad ontlenden wij, dat als getuigen kwamen de postbode August Weij uit Berten bij Leuven en zijn aan evenwichtsstoornissen lijdende echtgenote. In november 1969 ging het paar naar het Brabantse Casteren, nadat 't in het krantje voor Leuven en omstreken een snorkende advertentie van de wonderen van Van de Moosdijk had gelezen. De vrouw moest een „goudkuur” doen. Dat betekende, dat het echtpaar voor een pak kruiden, die Van de Moosdijk bij zijn grossier te Lunteren voor f 19,50 per kilo had gekocht 34.000 Belgische franken oftewel ongeveer 2000 gulden moest betalen.

Toen het echtpaar de prijs wel wat

hoog vond — Van de M. had beloofd dat er na veertien dagen al beterschap zou komen en na drie maanden volledige genezing — adviseerde Van de Moosdijk: Verkoop dan uw huisje!

Het werd Van de Moosdijk ook erg kwalijk genomen, dat hij de ouders van een volkomen debiele jongen nog hoop had gegeven door te zeggen: Ik zal hem genezen. De president mr. W. van Roozendaal, zei volgens het Brabants Dagblad, het volgende tot Van de Moosdijk:

Allemaal waanzin

„WEET U NOG WEL wat u allemaal gezegd hebt om uw kruiden te slijten? Want het ging u om het geld. Er zijn zoveel mensen bij u geweest en de handel floreerde heel goed. Het was een groot bedrijf met een reeks bestelwagens. U wilde wel heel groot doen. Waarom al die auto's voor het vervoer en waarom niet per post de pakken vervoerd? Het was waanzin,

m'nheer Van de Moosdijk, het was allemaal waanzin.”

Het ergste geval noemde de president „de behandeling” van de debiele zoon van het echtpaar Marcel le Comte-de Cloedt, woonachtig in een dorpje bij Brugge. Hij verkocht deze mensen een pak kruiden voor f 5400... ”

25 pct. schadevergoeding

DE PROCUREUR-GENERAAL hield Van de Moosdijk voor, dat 25 pct. schadevergoeding aan de gedupeerden toch maar weinig is. „Waarom die mensen niet volledig vergoed?” De „kruidenspecialist” antwoordde dat hij tonnen terug had betaald en zich geen oplichter voelde.

Mr. N. van Bakel, de raadsman van Van de Moosdijk zag de verdachte als een slachtoffer van achtervolging en haat. Er werd op verdachte jacht gemaakt. Hij is nu gefailleerd en mag blij zijn dat hij een dak boven zijn hoofd heeft. (Van de Moosdijk leeft nu van de bijstand.)

„Het noodlot heeft bij verdachte toegeslagen: hij is ijdel geweest en heeft de publiciteit niet geschuwd. Bij zijn te grote ondernemingsgeest miste hij de nodige ontwikkeling. Hij heeft wel succes gehad,” beweerde de verdediger, „want hij verkocht goede kruiden, geen gras en ook geen soepgroenten”. De getuigen vond de raadsman onbetrouwbaar. „Zij vormen een pressiegroep, die kost wat kost wil zien dat Van de Moosdijk veroordeeld wordt.”

Automatische bloeddrukmachines lokken in Italië protest uit

VELE TOERISTEN ONTDEKKEN tot hun verbazing dat in Italië in apotheken en bij drogisten machines staan opgesteld, waarmee men zijn bloeddruk kan meten. De kosten variëren gewoonlijk van 100 lire (55 cent) tot 4000 lire (f 2,20). In sommige gevallen wordt er een druk gebruik van gemaakt, zodat de inkomsten uit deze bloeddrukautomaten tot honderd gulden per week oplopen.

De medische medewerker van o.a. de Alkmaarse Courant maakte onlangs enige opmerkingen over deze medische handeling zonder medisch toezicht. Daarin wees hij er op, dat de medicus de bloeddruk tesamen met andere factoren beoordeelt: de bloeddrukmeter verschaft een bepaald gegeven, maar daarmee is de patiënt er nog niet!

In 1960 werd in Italië een wet aangenomen, die het plaatsen van een automatische bloeddrukmachine toestond in drogisterijen en apotheken. Er werd al deze jaren druk gebruik van gemaakt, vooral door vakantiegangers in de Italiaanse badplaatsen. Zo bracht elke bloeddruk-automaat bijvoorbeeld in Rapallo en San Remo maandelijks zo'n 800 gulden op. In andere Italiaanse vakantieoorden werd door degenen die in de rij stonden om hun bloeddruk automatisch te laten bepalen gemiddeld 100 gulden per week geofferd.

In de afgelopen 20 jaar is de belangstelling voor de bloeddruk in verband met de toeneming der hartaanvallen sterk gestegen en bijna iedere patiënt wil precies weten hoe hoog zijn bloeddruk bij het onderzoek bedraagt. Als hij nu met vakantie in Italië is, brengt de bloeddrukautomaat uitkomst: hij behoeft geen dokter te consulteren.

Maar vooral in Milaan willen de arzenorganisaties en die der apothekers deze automaten uitbannen. Al vanaf het begin werd in deze stad slechts een klein aantal geplaatst, omdat de Milanese Vereniging van Apothekers er tegen protesteerde, daar zo'n automaat in strijd is met de verantwoordelijkheid der artsen.

„Het bepalen van de bloeddruk behoort tot de geneeskundige handelingen en mag niet geschieden door of via personen die de strekking ervan niet kunnen beoordelen,” aldus bracht de vice-president van deze vereniging in Milaan, dr. Diogene Marchesi, naar voren. Ook de vice-president van de arzenorganisatie van deze stad, dr.

Sergio Robba, wil dat er een actie zal volgen als er in Milaan nog meer bloeddruk-automaten geplaatst worden.

Nog altijd sluikhandel in antibiotica

ER BESTAAT NOG altijd een sluikhandel in antibiotica, hormoonpreparaten en antiparasitaire artikelen, die gebruikt worden bij het mesten van vee. En die sluikhandel is groter dan in het algemeen wordt aangenomen. Dit konden de bezoekers van het jaarcongres van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, te Zwolle gehouden, horen uit de mond van voorzitter A. van Riessen.

Hij zei dat het bestuur van de Kon. Ned. Mij voor Diergeneeskunde bezorgd is over een toeneming in de komende jaren van de toevoeging aan veevoer van groeibevorderende bestanddelen en het gebruik van geneesmiddelen, die soms onbekende afbraakproducten kunnen bevatten.

Drs. Van Riessen keerde zich tegen de bepaling in het regeerakkoord om de vleeskeuring van het ministerie van volksgezondheid over te brengen naar het ministerie van landbouw. De vleeskeuringswet, aldus drs. Van Riessen in zijn rede moet de volksgezondheid bewaken. De vleeskeuring hoort thuis bij het ministerie ter bewaking van de gezondheid van de consument en niet bij het ministerie van de producent.

Geen kalmerende middelen voor mestvee

HET DUITSE Bundesgerichtshof heeft een uitspraak gedaan, waarbij het in den vervolge in West-Duitsland verboden is farmaceutische kalmeringsmiddelen aan veevoeder toe te voegen. Zulke middelen, die de functie van de schildklier bij de dieren beïnvloeden, mogen niet geadverteerd worden noch in voorraad worden gehouden voor de verkoop of in de handel gebracht. Het hof bevestigde de veroordeling van een koopman en een veearts wegens overtreding van de Wet op levens- en geneesmiddelen. Ze probeerden de dieren snel vet te krijgen door kalmerende middelen toe te dienen.

OP TIJD DE GOEDE DIAGNOSE

IK BEN ER van geschrokken zei prof. dr. P. Muntendam in een kritische bespreking van de basisfilosofie voor de achtste medische faculteit te Maastricht, die onlangs bekend is gemaakt.

Deze filosofie is, aldus prof. Muntendam, gebaseerd op onbewezen percentages van somatische (lichamelijke) en niet-somatische (psychische) aandoeningen op het spreekuur van de huisarts. Dit leidt volgens hem gemakkelijk tot de conclusie dat onze artsen in de zes jaren van hun studie tevens tot „maatschappelijk werker” moeten worden opgeleid.

„Niets zou tot ernstiger gevolgen voor deze patiënten leiden, want de aandacht wordt van de somatiek afgeleid. Voor mij, vervolgde de heer Muntendam kenmerkt zich in de curatieve sector de goede arts nog altijd door het vermogen op tijd de goede diagnose te kunnen stellen en de weg te weten welke ingeslagen moet worden, door hem of door een ander, tot een adequate therapie.”

Prof. Muntendam zei dit bij zijn afscheid van de Leidse universitaire gemeenschap.

Accupunctuur-demonstratie

ONLANGS ZOU IN Rotterdam een acupunctuur-demonstratie worden gehouden. Er was veel belangstelling — zo'n 700 mensen vulden de grote zaal van de medische faculteit. Edoch, het faculteitsbestuur had geen toestemming voor de demonstratie gegeven, waarvoor acupuncturisten uit andere landen zouden overkomen op uitnodiging van de werkgroep „Randgebieden der Geneeskunde”. De avond beperkte zich derhalve tot discussie en tot de bekende film van de toepassing van de acupunctuur in China waarbij operaties bij volledig bewustzijn worden uitgevoerd, nadat door naalden een toestand van ongevoeligheid is te weeg gebracht. Zo wordt het althans in de film verklaard.

Jongen of meisje? Poolse arts zou het eindelijk weten

EEN OUDE VRAAG: Hoe kan men het geslacht bepalen van te verwekken kinderen? Kwakzalvers hebben ook een handje meegeholpen om daar een oplossing voor te vinden, helderzienden staarden er voor in een kristallen bol of roerden in koffiedik, maar een moeilijke vraag bleef het.

Onlangs heeft een Poolse arts, op grond van onderzoeken waarmee hij al in 1939 was begonnen, een nogal opzienbarend artikel gepubliceerd: hij zou de oplossing hebben gevonden. In het tijdschrift „Poolse endocrinologie” (Endrokrynologia Polska om het precies te zeggen) schreef de arts Franciszek Benendos uit de noordwest van Warschau gelegen provinciestad Plonsk een artikel over „Vragen over de geslachtsbestemming van kinderen”. En volgens dat artikel zou het voor ouders mogelijk zijn van te voren het geslacht van kinderen vast te stellen. Hij steunde zijn onderzoek op de leeftijd van mannelijke en vrouwelijke voortplantingscellen.

Officieel wetenschappelijk Polen gelooft er echter nog niet zo erg aan. De wetenschappelijk adviseur van het Poolse ministerie van volksgezondheid gaf voorzichtig gestelde raad om

de door dokter Benendos zelfstandig gevoerde onderzoeken voort te zetten en uit te breiden.

Voorzichtig met tetra!

DE ARTSENKAMER NEDERSAKSEN in de Duitse Bondsrepubliek heeft onlangs een waarschuwing laten uitgaan om de nodige voorzichtigheid in acht te nemen bij het gebruik van het reinigingsmiddel tetra, de afkorting van tetrachloorkoolstof. Wie de zoetig ruikende heldere vloeistof in sterke concentratie inademt kan om het leven komen door een plotselinge verlamming van het ademhalingscentrum. Vergiftiging door tetra is te merken aan prikkeling van de ogen en de slijmvlies, door hoofdpijn, duizeligheid en misselijkheid. Aantasting van het zenuwstelsel, van lever, nieren en andere inwendige organen is dikwijls het gevolg van een vergiftiging door tetrachloorkoolstof.

ZWERVER GAF ZICH UIT VOOR ARTS

ONLANGS ONTMASKERDE DE politie te Roermond de 32-jarige zwerver H. van de L., die zich wekenlang met succes voor arts had uitgegeven. Onder het mom als arts een goede baan in Roermond te zullen krijgen, wist Van de L. diverse winkeliers en horeca-exploitanten voor vele duizenden gulden op te lichten.

Een meisje van bijzonder goeden huize verloofde zich met de man, omdat ook zij in de waan verkeerde dat haar toekomstige man arts was, vertelt De Telegraaf. De pseudo-arts logeerde enige weken in de duurste hotels, zonder een cent te betalen. Omdat hij van een Roermondse opticien een stethoscoop wist los te praten, kon hij zijn beroep „waar” maken.

De dure auto die hij bij zijn aanhouding in zijn bezit had, was afkomstig uit Maastricht. De auto van de pseudo-arts bleek een huurwagen te zijn die Van de L. niet had teruggebracht.

Gebedsgenezer Frans Hoekendijk (Stromen van Kracht) krijgt lelijke verwijten

Jezus-festival van broeder Ben

EVANGELIST en GEBEDSGENEZER Ben Hoekendijk heeft zijn „One Way Day” niet in het Utrechtse Congressentrum, maar in de daar dichtbij gelegen — veel grotere — Margriethal van het Jaarbeurscomplex gehouden. Er bleek onverwacht grote belangstelling voor het Jesus-festival te bestaan.

De „One Way Day” kreeg zowel een evangeliserend als een demonstratief karakter. De organisatoren wilden onder meer aantonen dat er „ook nog jeugd is die niet meedoet aan druggebruik, immoraliteit en losbandigheid”. Zij lieten daartoe tijdens de twee muzikale middagprogramma's op het grote podium jongeren getuigen van hun geloof in Christus. 's Avonds werd een soort bijbelse musical opgevoerd. In aansluiting daarop sprak de 34-jarige Hoekendijk, die nog altijd in Putten zijn kantoor heeft.

GEBEDSGENEZER FRANS HOEKENDIJK leeft in onmin met zijn broer Ben. Hij bezit in Oud-Leusden een riant evangelisatiecentrum De Bron genaamd. Het is niet alles koek en ei in de gebedsgenezerij, annex evangelisatie. De splitsing dateert al van 1968 — toen zijn de broers gescheiden wegen gegaan. Frans evangeliseert met „Stromen van Kracht”.

Onlangs berichtte het Utrechts Nieuwsblad onder het hoofd „Gebedsgenezer steekt geld in „overspelig” huis”, dat tijdens een opwekkingsdienst van

„Stromen van Kracht” in Utrecht oudste A. van der Laak uit Maarsen er Frans Hoekendijk van beschuldigde geld te

hebben gestoken in een huis waarin zich overspelige situaties voordeden.

Zuster A. W. Veenhof uit Odijk lichtte de krant daar wat nader over in. Zij vertelde dat de broeders en zusters waren opgewekt om een tiende deel van hun loon voor het evangelisatiecentrum De Bron te Oud-Leusden af te staan. Ook werd gevraagd bouwstenen van 100 en 500 gulden en pilaren van 1000 gulden voor dit vakantiecentrum te schenken. „Nu is Frans,” aldus zuster Veenhof uit Odijk, „met De Bron onder de pannen en nou mogen we de moord stikken. Ik ben er kapot van, dat hij een mooi leventje leidt van ons geld, dat hij het verhoert en ver-

sloert, zich verrijkt ten koste van arme, ongelukkige en zieke stakkers”.

Desgevraagd beviel Frans Hoekendijk zich op de accountantscontrole, die geen enkele onregelmatigheid had kunnen vaststellen. Frans Hoekendijk zei voorts, dat hij geen gebedsgenezer was, maar slechts „administrateur”. De heer P. Vlug, secretaris-penningmeester van Ben Hoekendijks evangelisatiecampagnes zei: „Dit is een verschrikkelijke zaak. Als je de plaats van de Heer in wilt nemen moet het wel fout gaan. Hoogmoed komt voor de val. Stromen van Kracht werkte te geïsoleerd, te weinig vanuit een evangelische basis voor iedereen.”

Goede Kerstdagen en een Gelukkig Nieuwjaar!

BESTUUR VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ
REDACTIE MAANDBLAD TEGEN DE KWAKZALVERIJ

P.S. Denkt U in het nieuwe jaar eens aan werving van nieuwe leden? Dan kunnen wij een krachtiger vuist maken. En wanneer U een bericht tegen komt, een brochure of iets dergelijks: de redactie is er blij mee!

Vernietigend oordeel over een vol uur occultisme op de beeldbuis

EEN VERNIETIGEND OORDEEL over een uitzending van een vol uur op de beeldbuis over het occultisme gaf Hfl. (H. J. A. Hofland) in NRC Handelsblad:

Wat moeten we met een uitzending van een uur over het occultisme? Naarmate de kerken leger worden, neemt de belangstelling voor magie, astrologie, tarot, oosterse mystiek, Zen, Soefi en yoga toe. Om dat te verklaren, althans op eigen manier toe te lichten, waren onder leiding van Jack van Belle drie mensen aanwezig die van de materie, als je dat zo kunt noemen, verstand hadden.

Dat ik bijna ademloos naar zo'n programma kan kijken, ligt niet aan mijn occulte vermogens en om niemand op de tenen te gaan staan zal ik er hier verder niets over schrijven, niets over de alphafoon, niets over het fijnstoffelijk lichaam dat de aura is en dat in de Sovjet-Unie nu ook gefotografeerd is en niets over de trillingen en golven waarmee het occultisme staat of valt.

Het enige wat ik wil zeggen is, dat de heren, en de dame niet te na ge-

sproken, zich weer zeer gebrekkig uitdrukten, met in elke zin een „eigenlijk“, veel „ik dacht“, en „een stuk“ (een stuk gevoel, een stuk werkelijkheid, een stuk ervaring enz.) — allemaal vaagheden die bewijzen dat de sprekers nog niet genoeg hebben nagedacht.

„Laat farmaceutische industrie meer coördineren“

„HEEL WAT ERGERNISSEN, tijd, mankracht en kosten zouden bespaard kunnen worden als de farmaceutische industrie wat meer coördineerde en wat minder reclame maakte,“ aldus drs. J. L. M. Nieuwenhuis, apotheker te Oldenzaal in het Pharmaceutisch Weekblad.

Hij kwam tot deze opmerking wegens het op de markt brengen van één geneesmiddel door twee fabrieken onder twee verschillende namen. De heer Nieuwenhuis vroeg zich in zijn kritische artikel af, waarom het nodig is dat de twee firma's elkaar de loef willen afsteken.

„Stromen artsenmonsters, bureau-agenda's, gasaanstekers en andere

Horloge met „bio-ritme“

UIT ZWITSERLAND KOMT een nieuw elektronisch horloge, dat ook het biologisch ritme van de mens aangeeft. Rode, blauwe of groene kleurtjes voor een venstertje laten zien hoe het met het levensritme van de drager is gesteld. Daaruit kan hij afleiden of hij in goede conditie is voor intellectueel werk, of hij lichamelijk prima is of wel dat zijn psychische gesteldheid hem bijzonder goed stemt Maar wee de dagen, dat er geen enkele kleur in het venstertje te zien is: dat zijn de off days, een soort vrijdag de dertiende... voor wie aan zulke zaken geloof hecht. Op zulke dagen is het, zo gelooft men, geraden om maar geen gewichtige zaken te beginnen, het is oppassen met zijn of haar huwelijk en men moet terdege uitkijken op het zebrapad: geen sein is op zo'n „bioritmisch horloge“ een slecht sein Dat willen de verkopers de mensheid tenminste wijs maken.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zelst; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-Præsident Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Bulters, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mev. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 50

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.